

Άρθρο 78⁽¹⁾

Λιπαρές ύλες για επάλειψη

1. Οι **λιπαρές ύλες για επάλειψη** κατατάσσονται σε τρεις ομάδες.

- α) «Γαλακτικές λιπαρές ύλες» οι οποίες περιγράφονται στο άρθρο 81 του Κώδικα Τροφίμων.
- β) «Λιπαρές ύλες» χαρακτηρίζονται τα προϊόντα με τη μορφή στερεού και ευμάλακτου γαλακτώματος και κυρίως γαλακτώματος λιπαρής ύλης σε νερό, που προέρχονται από στερεές ή και υγρές φυτικές ή και ζωικές λιπαρές ύλες, κατάλληλες για κατανάλωση από τον άνθρωπο και των οποίων η περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες που προέρχονται από το γάλα δεν υπερβαίνει το 3% της περιεκτικότητας σε λιπαρές ύλες. Τα προϊόντα αυτά διατίθενται με ονομασία πώλησης ανάλογα με την ποσοστιαία περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες κατά βάρος:

(1) Μαργαρίνη:	Το προϊόν που λαμβάνεται από φυτικές ή/και ζωικές λιπαρές ύλες και έχει περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες, ίση ή μεγαλύτερη από 80% και μικρότερη του 90%.
(2) Μαργαρίνη τριών τετάρτων:	Το προϊόν που λαμβάνεται από φυτικές ή/και ζωικές λιπαρές ύλες και το οποίο έχει περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες τουλάχιστον 60% και 62% κατ' ανώτατο όριο. Για το προϊόν αυτό στην δανική γλώσσα χρησιμοποιείται ως ονομασία πώλησης η ένδειξη "Margarine 60".
(3) Ημιμαργαρίνη:	Το προϊόν που λαμβάνεται από φυτικές ή/και ζωικές λιπαρές ύλες και το οποίο έχει περιεκτικότητα σε λιπαρή ύλη τουλάχιστον 39% και 41% κατ' ανώτατο όριο. Για το προϊόν αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως ονομασίες πώλησης οι ενδείξεις "minarine" ή "halvarine". Στη δανική γλώσσα χρησιμοποιείται ως ονομασία πώλησης η ένδειξη "margarine 40".
(4) Λιπαρή ύλη για επάλειψη X%:	Το προϊόν που λαμβάνεται από φυτικές ή/και ζωικές λιπαρές ύλες και το οποίο έχει τις ακόλουθες περιεκτικότητες σε λιπαρές ύλες: – κάτω του 39% – άνω του 41% και κάτω του 60%. – άνω του 62% και κάτω του 80%.

- γ) «Λιπαρές ύλες που αποτελούνται από φυτικά ή/και ζωικά προϊόντα» χαρακτηρίζονται τα προϊόντα με τη μορφή στερεού και ευμάλακτου γαλακτώματος και ιδίως λιπαρές ύλες σε νερό που προέρχονται από στερεές ή/και υγρές φυτικές ή/και ζωικές ύλες κατάλληλες για κατανάλωση από τον άνθρωπο και έχουν περιεκτικότητα σε γαλακτικές λιπαρές ύλες μεταξύ 10% και 80% της περιεκτικότητας σε λιπαρές ύλες.

Τα προϊόντα αυτά διατίθενται με ονομασία πώλησης ανάλογα με την ποσοστιαία περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες κατά βάρος:

(1) Σύνθετη λιπαρή ύλη:	Το προϊόν που λαμβάνεται από μίγμα φυτικών ή/και ζωικών λιπαρών υλών και που έχει περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες ίση ή μεγαλύτερη από 80% και μικρότερη του 90%.
-------------------------	--

(2) Σύνθετη λιπαρή ύλη τριών τετάρτων:	Το προϊόν που λαμβάνεται από μίγμα φυτικών ή/και ζωικών λιπαρών υλών και το οποίο έχει περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες ίση ή μεγαλύτερη από 60% και 62% κατ' ανώτατο όριο. Για το προϊόν αυτό στη δανική γλώσσα χρησιμοποιείται ως ονομασία πώλησης η ένδειξη "Blandingsprodukt 60".
(3) Σύνθετη ημιλιπαρή ύλη:	Το προϊόν που λαμβάνεται από μίγμα φυτικών ή/και ζωικών λιπαρών υλών και το οποίο έχει περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες 39% τουλάχιστον και 41% κατ' ανώτατο όριο. Για το προϊόν αυτό στη δανική γλώσσα χρησιμοποιείται ως ονομασία πώλησης η ένδειξη "Blandingsprodukt 40".
(4) Μίγμα λιπαρών υλών για επάλειψη Χ%:	Το προϊόν που λαμβάνεται από μίγμα φυτικών ή/και ζωικών λιπαρών υλών και το οποίο έχει τις ακόλουθες περιεκτικότητες σε λιπαρές ύλες. – Κάτω του 39%. – Άνω του 41% και κάτω του 60%. – Άνω του 62% και κάτω του 80%.

2. α) Οι προδιαγραφές του παρόντος άρθρου αφορούν προϊόντα με περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες τουλάχιστον 10% και μικρότερη από 90% κατά βάρος, τα οποία προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση και τα οποία βρίσκονται σε στερεά κατάσταση σε θερμοκρασία 20° C και έχουν υφή κατάλληλη για επάλειψη.
 - β) Η περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες πρέπει να αντιπροσωπεύει τα δύο τρίτα τουλάχιστον της ξηράς ύλης μετά την αφαίρεση του προσθέτου αλατος.
 - γ) Η περιεκτικότητα των αναφερομένων στην παράγραφο 1 προϊόντων σε γαλακτικές λιπαρές ύλες μπορεί να μεταβάλλεται μόνο με φυσικές μεθόδους.
 - δ) Τα προϊόντα μπορούν να παραδίδονται ή να διατίθενται στον τελικό καταναλωτή χωρίς μεταποίηση είτε απευθείας είτε διαμέσου εστιατορίων, νοσοκομείων, κυλικείων ή άλλων παρόμοιων φορέων συλλογικής εστίασης, μόνον εάν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της παραγράφου 1.
 3. Οι ονομασίες πώλησης που περιέχονται στην παράγραφο 1 χρησιμοποιούνται μόνο για τα προϊόντα που ορίζονται σε αυτή.
- Ωστόσο, η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται:
- (i) Για τις ονομασίες προϊόντων των οποίων η ακριβής φύση είναι σαφής λόγω της παραδοσιακής χρήσης τους ή/και στην περίπτωση που οι ονομασίες χρησιμοποιούνται σαφώς για την περιγραφή μιας χαρακτηριστικής ιδιότητας του προϊόντος.
- Τέτοια προϊόντα είναι τα εξής:
- (γερμανικά): – “Milch margarine” για μαργαρίνη περιεκτικότητας τουλάχιστον 5% κατά βάρος πλήρους γάλακτος, άπαχου γάλακτος ή κατάλληλων γαλακτοκομικών προϊόντων.
 - (σουηδικά): – “Flytande margarine” πρόκειται για ένα προϊόν υγρής υφής περιέχον τουλάχιστον 80% φυτικές λιπαρές ουσίες, όπως η μαργαρίνη, αλλά η σύσταση του οποίου είναι τέτοιου είδους ώστε το προϊόν δεν είναι κατάλληλο για επάλειψη.
 - (ii) Για τα συμπυκνωμένα προϊόντα (μαργαρίνη, μίγματα) των οποίων η περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες είναι ίση με ή μεγαλύτερη του 90%.
4. Η μαργαρίνη και τα άλλα προϊόντα αυτού του άρθρου πρέπει να πληρούν τους παρακάτω όρους:

- (α) Το σημείο τήξης, προσδιοριζόμενο επί της λιπαρής ουσίας δεν πρέπει να υπερβαίνει τους 40° C και για τα προϊόντα «Ζαχαροπλαστικής» να μην υπερβαίνει τους 44° C.
- (β) Η οξύτητα εκτελούμενη επί ουσίας ως έχει δεν επιτρέπεται να είναι ανώτερη από 5 βαθμούς οξύτητας, επί δε της λιπαρής ουσίας δεν πρέπει να υπερβαίνει τους 2 βαθμούς οξύτητας.
- (γ) Η περιεκτικότητα σε χλωριούχα, εκφρασμένη σε χλωριούχο νάτριο (NaCl) δεν πρέπει να είναι ανώτερη του 0,2%.
5. α) Επιτρέπεται η προσθήκη αλατιού με την προϋπόθεση ότι το προϊόν θα διατίθεται στην κατανάλωση σαν "αλατισμένο" και θα δηλώνεται στη συσκευασία.
- β) Επιτρέπεται ο αρωματισμός με αβλαβείς αρωματικές ύλες καθώς και η προσθήκη προϊόντων γαλακτικής ζύμωσης.
- γ) Επιτρέπεται η προσθήκη για τεχνολογικούς λόγους γαλακτικού οξέος και αλάτων του (E271, E325, E326, E327), κιτρικού οξέος και αλάτων του (E330, E331, E332, E333), τρυγικού οξέος και αλάτων του (E334, E335, E336, E337) με μόνη προϋπόθεση η οξύτητα επί προϊόντος ως έχει, να μην υπερβαίνει τους 5 βαθμούς οξύτητας.
- δ) Επιτρέπεται η προσθήκη βιταμινών Α και D στα δηλούμενα σαν βιταμινούχα προϊόντα και σε ποσά που πρέπει να ανέρχονται σε 25000 DM (7500 μg) βιταμίνη Α και σε 1500 DM (37,5 μg) βιταμίνη D ανά χιλ./μο. Το ποσό της βιταμίνης Α μπορεί να μίγμα βιταμίνης Α και καροτενίου.
- Οι παραπάνω προσθήκες πρέπει να αναγράφονται σαφώς και ευκρινώς στη συσκευασία.
6. Επιτρέπεται η χρώση της μαργαρίνης, μιναρίνης και άλλων λιπαρών γαλακτωμάτων με τις χρωστικές E160α Καροτένιο, E100 Κουρκουμίνη, E160β Ανάττο, σύμφωνα με τους όρους των παραρτημάτων III και IV του άρθρου 35 του Κώδικα Τροφίμων.
7. Επιτρέπεται η χρήση προσθέτων των παραρτημάτων I, III και IV του άρθρου 33 του Κώδικα Τροφίμων όπως αυτό αντικαθίσταται σε εναρμόνιση με την Οδηγία 95/2/Ε.Κ. ως εξής:
- (α) Πρόσθετα του Παραρτήματος I σύμφωνα με την αρχή του quantum satis.
- (β) Πρόσθετα του Παραρτήματος III, Συντηρητικά και αντιοξειδωτικά: Σορβικά E200, E202, E203 σε μέγιστο ποσοστό χρήσης 1000 mg/kg για τα προϊόντα με περιεκτικότητα σε λιπαρά τουλάχιστον 60% και 2000 mg/kg για τα προϊόντα με περιεκτικότητα σε λιπαρά κάτω του 60%, σύμφωνα με τους όρους του Παραρτήματος αυτού.
- (γ) Πρόσθετα του παραρτήματος IV σύμφωνα με τους όρους του εν λόγω παραρτήματος 1) Φωσφορικά E338, E339, E340, E341, E343, E450, E451, E452, 2) Αιθυλενοδιαμινοτετραοξεικό νάτριο E385 σε προϊόντα με περιεκτικότητα σε λιπαρές ουσίες 41% κατ' ανώτατο όριο, 3) Πολυγλυκερίδια του πολυικινελαϊκού οξέος E476 σε προϊόντα με περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες 41% κατ' ανώτατο όριο και σε παρεμφερή προϊόντα για άλειμμα με περιεκτικότητα σε λιπαρές ουσίες κάτω του 10%, 4) Νεοεσπεριδίνη DE E951.⁽²⁾
8. α) Τα μέγιστα όρια ρυπαντών είναι τα ακόλουθα:
– Σίδηρος	(Fe)	1,5	mg/kg
– Χαλκός	(Cu)	0,1	mg/kg
– Μόλυβδος	(Pb)	0,1	mg/kg
– Αρσενικό	(As)	0,1	mg/kg
- β) Οι σάπωνες στη μιναρίνη και άλλα λιπαρά γαλακτώματα δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 0,005%.
9. α) Επιπλέον των διατάξεων του άρθρου 11 του Κώδικα Τροφίμων, η επισήμανση και η παρουσίαση των προϊόντων του άρθρου αυτού, πρέπει να περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενδείξεις:
- (i) Την ονομασία πώλησης όπως ορίζεται στην παράγραφο 1.
- (ii) Τη συνολική εκατοστιαία περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες εκφρασμένη σε ποσοστό του βάρους όπως έχει τη στιγμή της παρασκευής.
- Η ένδειξη αυτή διέπεται από τους ακόλουθους κανόνες:

(α) η μέση περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες δηλώνεται δίχως χρησιμοποίηση δεκαδικών.

(β) η μέση περιεκτικότητα σε λιπαρές ουσίες δεν μπορεί να αποκλίνει περισσότερο από $\pm 1\%$ από το δηλωθέν εκατοστιαίο ποσοστό. Τα μεμονωμένα δείγματα δεν μπορούν να αποκλίνουν περισσότερο από $\pm 2\%$ από το δηλωθέν εκατοστιαίο ποσοστό. ⁽³⁾

Ο έλεγχος της δήλωσης σχετικά με την περιεκτικότητα σε λιπαρές ουσίες θα γίνεται σύμφωνα με το Παράρτημα II του καν. αριθ. 445/2007 του Συμβουλίου. ⁽³⁾

(γ) σε κάθε περίπτωση η μέση περιεκτικότητα σε λιπαρές ουσίες πρέπει να παραμένει εντός των ορίων τα οποία καθορίζονται στην παράγραφο 1. ⁽³⁾

(δ) κατά παρέκκλιση από τα στοιχεία (α) και (β) η περιεκτικότητα που δηλώνεται πρέπει να ανταποκρίνεται στην ελάχιστη περιεκτικότητα σε λιπαρές ουσίες του προϊόντος για τα προϊόντα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εδάφια β (1) και γ (1).

(iii) Την περιεκτικότητα σε φυτικές, γαλακτικές ή άλλες ζωικές λιπαρές ύλες, κατά φθίνουσα τάξη σπουδαιότητας κατά βάρος, ως ποσοστό του συνολικού βάρους του προϊόντος όπως έχει τη στιγμή της παρασκευής για τις σύνθετες λιπαρές ύλες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 εδάφιο γ.

(iv) Για τα "αλατισμένα" προϊόντα, το ποσοστό αλατιού πρέπει να αναγράφεται με τρόπο ιδιαίτερα ευανάγνωστο στον κατάλογο των συστατικών.

β) Η ονομασία πώλησης μπορεί να χρησιμοποιείται μαζί με έναν ή περισσότερους όρους για να υποδηλώσει το φυτικό ή/και ζωικό είδος από το οποίο προέρχονται τα προϊόντα ή την προβλεπόμενη χρησιμοποίησή τους, καθώς και με άλλους τρόπους που αναφέρονται στις μεθόδους παραγωγής, εφόσον οι όροι αυτοί δεν αντιβαίνουν προς άλλες διατάξεις και δη τις διατάξεις του κανονισμού Ε.Ο.Κ. 2082/92 για τις βεβαιώσεις ιδιοτυπίας των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται ενδείξεις γεωγραφικής καταγωγής, με την επιφύλαξη των διατάξεων του κανονισμού Ε.Ο.Κ. 2081/92 για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων.

γ) Η ονομασία πώλησης μπορεί να συμπληρώνεται από μία αναφορά στο επίπεδο ποιότητας του σχετικού προϊόντος.

δ) Ο όρος "φυτικό" επιτρέπεται να χρησιμοποιείται μαζί με τις ονομασίες πώλησης που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εδάφιο β, υπό την προϋπόθεση ότι το προϊόν περιέχει μόνον φυτικής προέλευσης λιπαρές ύλες με ανοχή έως 2% της περιεκτικότητας σε λιπαρές ύλες για τις λιπαρές ύλες ζωικής προέλευσης. Το όριο ανοχής αυτό ισχύει και σε περίπτωση μνείας ενός φυτικού είδους.

ε) Για τα προϊόντα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, απαγορεύεται κάθε ένδειξη με την οποία δηλώνεται αμέσως ή εμμέσως μία περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες ή υποβάλλεται σχετική ιδέα, πλην όσων αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο.

Κατά παρέκκλιση, επιτρέπεται η προσθήκη των ενδείξεων.

(i) "μειωμένης περιεκτικότητας σε λιπαρά" για τα προϊόντα που έχουν περιεκτικότητα σε λιπαρά άνω του 41% μέχρι και 62%.

(ii) "χαμηλής περιεκτικότητας σε λιπαρά", "ελαφρύ" ή "light" για τα προϊόντα που έχουν περιεκτικότητα σε λιπαρά μέχρι και 41%.

Ωστόσο οι όροι "μειωμένης περιεκτικότητας σε λιπαρά" και "χαμηλής περιεκτικότητας σε λιπαρά", "ελαφρύ" ή "light" μπορούν να αντικαθιστούν τους προβλεπόμενους όρους "τριών τετάρτων" και "ημί -".

10. α) Η πώληση θα γίνεται αποκλειστικά και μόνο σε καταστήματα, απαγορευομένης της διάθεσης από πλανόδιους πωλητές. Από τη διάταξη αυτή εξαιρούνται τα προϊόντα που παρασκευάζονται από εργαστήρια που λειτουργούν νόμιμα και διατίθενται στην κατανάλωση σε συσκευασία που παρέχει όλες τις εγγυήσεις για τη διασφάλιση της γνησιότητας του περιεχομένου.

- β) Απαγορεύεται στο επίσημα των συσκευασμένων ή στις πινακίδες πώλησης σε χύμα των προϊόντων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εδάφια β και γ, η αναγραφή λέξεων ή παραστάσεων που να θυμίζουν το βούτυρο, γιατί είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε πλάνη του καταναλωτή.
11. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν ισχύουν, με την επιφύλαξη κοινοτικών διατάξεων, για προϊόντα που παράγονται νόμιμα σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε χώρες συμβεβλημένα μέρη της συμφωνίας Ε.Ο.Χ.

Παραπομπές

- ⁽¹⁾ Απόφ. ΑΧΣ 334/1998, ΦΕΚ 1248/Β/11.12.1998 «Τροποποίηση των άρθρων 78 και 81 του Κ.Τ. σύμφωνα με τους κανονισμούς 2991/94 του Συμβουλίου, 577/97 και 1278/97».
- ⁽²⁾ Απόφ. ΑΧΣ 412/99, ΦΕΚ 1964/Β/1.11.99 «Τροποποίηση των διατάξεων του Κ.Τ. σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 98/72/ΕΚ».
- ⁽³⁾ Απόφ. ΑΧΣ, ΦΕΚ 378/Β/4.3.2009 «Τροποποίηση των άρθρων 78 και 81 του Κ.Τ.Π. σε συμφωνία με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 445/2007 του Συμβουλίου».

